

**Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky**

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2011

(Materiál vypracovaný v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

Bratislava august 2012

Obsah

Zoznam grafov v textovej časti správy	3
Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2011.....	4
Úvod.....	5
Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2011	5
Časť I.....	7
1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2011	7
1.1 Právne podmienky	7
1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania.....	7
1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania.....	8
Systém vysokoškolského vzdelávania	8
Študenti.....	8
Prijímacie konanie na 1. stupeň ¹⁾	10
Prijímacie konanie na 2. stupeň ⁴⁾	11
Vysokoškolská mobilita	12
1.4 Zamestnanci vysokých škôl	12
1.5 Vysokoškolská veda a technika.....	14
Podprogram Vysokoškolská veda a technika	14
Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja	15
1.6 Rozvoj vysokého školstva.....	16
1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb	16
Časť II	17
2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2011.....	17
2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2011 a spôsob ich rozdelenia	18
Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2011	18
Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám	19
2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2011	20
Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2011	21
Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl.....	22
Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti.....	23
Kapitálové výdavky.....	24
Časť III.....	24
3. Záver k správe	24

Zoznam grafov v textovej časti správy

Graf č. 1 - Vývoj počtu študentov na verejných a súkromných vysokých školách	9
Graf č. 2 - Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby) – fyzická osoba je za všetky školy zohľadnená len raz, aj keď sa zúčastnila viacerých prijímacích konaní.	11
Graf č. 3 - Vývoj priemerných plátov zamestnancov verejných vysokých škôl.....	13
Graf č. 4 - Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov verejných vysokých škôl (minimálny vek, prvý kvartil, medián, tretí kvartil a maximálny vek)	14

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2011

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo“) v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) každoročne vypracúva a zverejňuje výročnú správu o stave vysokého školstva. Tento dokument obsahuje výročnú správu o stave vysokého školstva za rok 2011 (ďalej len „správa“).

V úvode správy sú v stručnej forme zhrnuté najdôležitejšie informácie o vysokom školstve za rok 2011.

Prvú časť správy tvorí správa o činnosti vysokých škôl v roku 2011. Je zameraná na plnenie ich hlavných úloh v oblasti vysokoškolského vzdelávania, v oblasti vysokoškolskej vedy a techniky, v oblasti rozvoja a v oblasti sociálnej podpory študentov. **Druhá časť** je venovaná **hospodáreniu verejných vysokých škôl**. Správa je doplnená podrobnou **tabuľkovou prílohou**.

Správa vychádza z údajov, ktoré vysoké školy uviedli vo svojich **výročných správach o činnosti a výročných správach o hospodárení za rok 2011**, výkazníctva vysokých škôl za rok 2011 a ďalej z oficiálnych štatistických údajov a z údajov, ktoré má ministerstvo k dispozícii v rámci svojej koordinačnej činnosti. V správe sa využívajú aj poznatky získané na stretnutiach so Slovenskou rektorskou konferenciou, Radou vysokých škôl a Študentskou radou vysokých škôl.

Správa sa zaoberá len vysokými školami v pôsobnosti rezortu ministerstva, teda verejnými vysokými školami a súkromnými vysokými školami, zahraničnými vysokými školami len sčasti. Ak to nie je výslovne uvedené, nezaoberá sa ani vysokými školami v rezorte obrany, vnútra a zdravotníctva. V ďalšom, ak neuvedieme inak, budeme vysokou školou rozumieť verejnú vysokú školu alebo súkromnú vysokú školu. V časti o hospodárení sa správa zaoberá len verejnými vysokými školami.

Kvôli prehľadnosti sú jednotlivé odseky v ďalšom texte číslované priebežne.

Úvod

Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2011

(1) V roku 2011¹⁾ bol celkový počet študentov **212 030**, nastal **medziročný pokles počtu študentov** vysokých škôl o **5 009**. Pokles bol zaznamenaný na verejných vysokých školách v dennej aj v externej forme štúdia prvého a druhého stupňa, zatiaľ čo na súkromných vysokých školách počet týchto študentov medziročne vzrástol, a to o 1 656. V doktorandskom štúdiu bol zaznamenaný celkový pokles počtu študujúcich a to o 19 študentov. Na verejných vysokých školách bol pokles celkovo o 232 študentov. Na súkromných vysokých školách sa počet študentov v doktorandskom štúdiu zvýšil o 213 študentov. Zvýšil sa počet študentov iného štátneho občianstva (celkom o 365 študentov) na verejných vysokých školách aj na súkromných vysokých školách. Najviac študentov študovalo v spoločenských vedách, náukách a službách (58,6 %).

(2) V priebehu roka 2011 **riadne skončilo vysokoškolské štúdium** na verejných a súkromných vysokých školách **70 061** študentov, čo je pokles o 2 170 študentov. K poklesu počtu došlo tak u absolventov dennej (o 1 363), ako aj externej formy štúdia (o 807). Kým počet absolventov na verejných vysokých školách bol oproti roku 2010 u všetkých stupňov a v oboch formách štúdia nižší, v súkromných VŠ vzrástol: u prvého a druhého stupňa o 1 973 (nárast o 17 %) a u tretieho o 27 (nárast o 31 %).

(3) O štúdium na vysokej škole v prvom stupni a spojenom prvom a druhom stupni sa uchádzalo **67 255 uchádzačov – občanov SR**, čo je najnižší počet od roku 2004 a oproti minulému roku pokles takmer o 6 tisíc uchádzačov. Títo uchádzači na štúdium podali spolu s cudzincami **139 474 prihlášok**, čo je najnižší počet za ostatných osem rokov. Od úspešných uchádzačov bolo uskutočnených **51 304** zápisov na štúdium, z toho 49 074 od osôb štátnej príslušnosti SR a 2 230 od cudzincov.

(4) **Priemerný plat zamestnanca** verejnej vysokej školy v roku 2011 bol **906,59 €**, čo je **o 1,24 % viac** ako v roku 2010. Priemerný plat vysokoškolského učiteľa verejnej vysokej školy v roku 2011 bol **1 156,49 €**, čo je o 1,04 % viac ako v roku 2010. V roku 2011 bol priemerný plat profesora verejnej vysokej školy 1 699,27 €, čo predstavuje nárast o 1,17 %.

(5) Veková štruktúra profesorov a docentov verejných vysokých škôl sa medziročne významne nezmenila. Medián vysokoškolského učiteľa vo funkcii profesora bol 60 rokov.

(6) **Podpora vysokoškolskej vedy a techniky** v rámci finančných prostriedkov vyčlenených na vysoké školstvo v kapitole ministerstva v roku 2011 predstavovala 106 048 241 €.

(7) V roku 2011 sa skončila komplexná akreditácia činností na troch súkromných vysokých školách.

(8) Dotácie verejným vysokým školám rozpočtované na začiatku roka podľa metodiky predstavovali čiastku **424 982 101 €**. V priebehu roka 2011 získali verejné vysoké školy zo štátneho rozpočtu súhrnne **434 097 543 €**.

(9) Verejné vysoké školy hospodária podľa rozpočtu výnosov a nákladov. **Celkové náklady** verejných vysokých škôl v roku 2011 **v hlavnej činnosti** predstavovali 590 838 359 € a **celkové výnosy** verejných vysokých škôl v roku 2011 **v hlavnej činnosti boli 600 387 477 €**.

(10) V roku 2011 skončilo s **kladným výsledkom hospodárenia** (hlavná a podnikateľská činnosť spolu) svoje hospodárenie **19 verejných vysokých škôl**. Výsledok hospodárenia

¹⁾ Počtom študentov v roku 2011 rozumieme počet študentov v akademickom roku 2011/2012 k 31.10.2011.

verejných vysokých škôl za rok 2011 v hlavnej činnosti bol zisk vo výške 9 549 118 €. Celkový výsledok hospodárenia bol **zisk v objeme 12 628 662 €**.

(11) Správa a jej tabuľková príloha aj v tomto roku poskytuje ďalšie podrobné informácie o stave vysokého školstva v SR za rok 2011.

Časť I

1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2011

(12) Prvá časť správy sa zameriava na hlavné činnosti vysokých škôl v roku 2011 a podmienky, za ktorých tieto činnosti vykonávajú.

1.1 Právne podmienky

(13) V roku 2011 Národná rada SR schválila štyri zákony, ktorými sa mení a dopĺňa zákon o vysokých školách:

- zákonom č. 6/2011 Z. z. bola zavedená povinnosť zverejňovania záverečných, rigorózných a habilitačných prác v ich centrálnom registri, pričom bez súhlasu na zverejnenie práce nie je osoba pripustená k obhajobe,
- zákonom č. 125/2011 Z. z. bolo otvorené štúdium na vojenských vysokých školách v druhom a treťom stupni aj pre civilných uchádzačov o štúdium, do zákona sa premietol nález Ústavného súdu SR o školnom z roku 2010 a boli spresnené ustanovenia o zverejňovaní záverečných, rigorózných a habilitačných prác,
- zákonom č. 250/2011 Z. z. bolo zavedené poskytovanie niektorých údajov z centrálného registra študentov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou na účely automatizácie spracúvania ročného zúčtovania zdravotného poistenia,
- zákonom č. 390/2011 Z. z. bola do zákona premietnutá zmena pojmov v oblasti vzdelávania pedagogických zamestnancov.

(14) Okrem toho vydalo/pripravilo ministerstvo predpisy nižšej právnej sily, ktorými upravilo maximálne školné pre študijné programy v externej forme štúdia a ustanovilo náležitosti licenčných zmlúv a spôsobu ich uzatvárania v súvislosti so zavedeným zverejňovaním záverečných, rigorózných a habilitačných prác.

(15) V roku 2011 bol zároveň po širokej diskusii pripravený návrh novely zákona o vysokých školách zameraný najmä na zmenu akreditačných postupov, znižovanie informačnej nerovnosti, či úpravu kvalifikačných predpokladov pre výkon funkcie vysokoškolského učiteľa. V súvislosti so zmenou politickej situácie bola práca na návrhu ukončená po vyhodnotení pripomienkového konania.

1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania

(16) V roku 2011 poskytovalo vysokoškolské vzdelávanie 20 verejných vysokých škôl, tri štátne vysoké školy a 12 súkromných vysokých škôl. Okrem nich oprávnenie na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania na území Slovenskej republiky mali aj štyri zahraničné vysoké školy so sídlom v Českej republike, aktívne ho využívali dve.²⁾

(17) Na troch súkromných vysokých školách skončila v roku 2011 komplexná akreditácia ich činností – Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove (VŠMP ISM Slovakia v Prešove), Vysoká škola v Sládkovičove, Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií v Bratislave (BISLA v Bratislave). V prípade VŠMP ISM Slovakia v Prešove a BISLA v Bratislave odporučila Akreditačná komisia ich preradenie medzi odborné vysoké školy. VŠMP ISM Slovakia v Prešove požiadala o ročnú lehotu na odstránenie nedostatkov, pre ktoré sa navrhuje jej preradenie medzi odborné vysoké školy.

²⁾ Univerzita Palackého v Olomouci a Vysoká škola hotelová v Prahe oznámili ministerstvu, že svoje aktivity v Slovenskej republike pozastavili.

(18) V roku 2011 vláda SR rozhodla o **udelení štátneho súhlasu** na pôsobenie dvoch súkromných vysokých škôl: Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta – Banská Štiavnica, s. r. o., odborná vysoká škola, so sídlom v Banskej Štiavnici a Akadémia médií, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave.

(19) Žiadosť o štátny súhlas na pôsobenie ako súkromná vysoká škola si v roku 2011 na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky podali tieto právnické osoby:

- Akadémia filmovej tvorby a multimédií n. o., so sídlom v Bratislave na pôsobenie ako vysoká škola s názvom Vysoká škola filmovej tvorby a multimédií – odborná vysoká škola (vláda SR sa v roku 2012 rozhodla štátny súhlas neudelieť),
- BRATISLAVSKÁ AKADÉMIA, s. r. o., so sídlom v Bratislave na pôsobenie ako vysoká škola s názvom Vysoká škola ekonómie a podnikania (vláda SR sa v roku 2012 rozhodla štátny súhlas neudelieť),
- GOETHE UNI, a. s. na pôsobenie ako vysoká škola s názvom Vysoká škola Goethe Uni Bratislava (vláda SR v roku 2012 rozhodla o udelení štátneho súhlasu),
- VSOM, s. r. o. na pôsobenie ako vysoká škola s názvom Vysoká škola logistiky v Štúrove (žiadateľ svoju žiadosť v roku 2012 stiahol).

(20) V sumári na konci roka 2011 v Slovenskej republike pôsobilo 23 univerzitných vysokých škôl, desať vysokých škôl, ktoré nie sú začlenené medzi univerzitné vysoké školy ani medzi odborné vysoké školy a dve odborné vysoké školy, ktoré v tomto roku vznikli.

1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania

Systém vysokoškolského vzdelávania

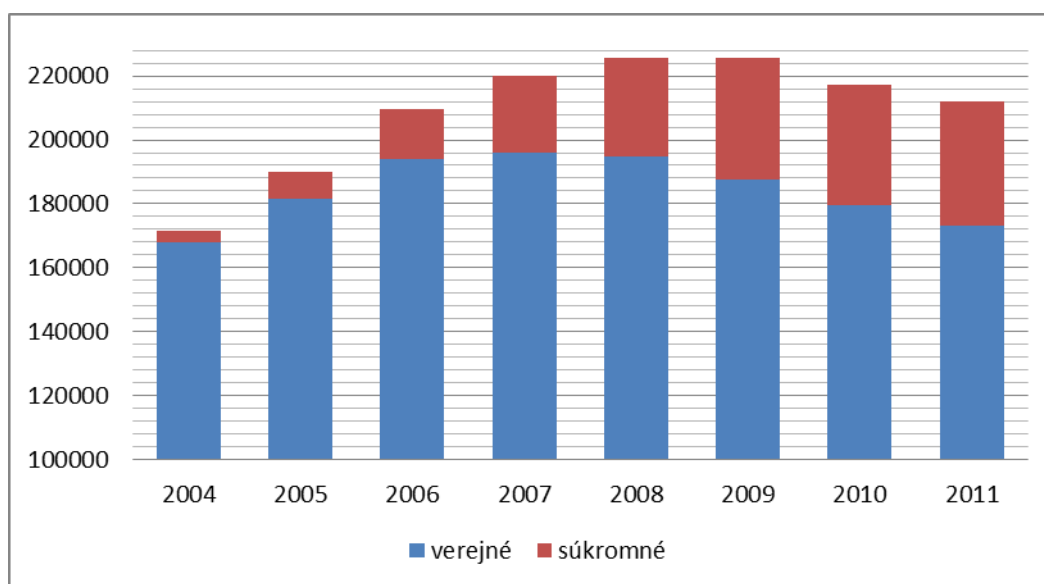
(21) V špecifických prípadoch mohli naposledy v roku 2011 vysoké školy konať štátne skúšky v magisterskom a inžinierskom štúdiu podľa predchádzajúcich predpisov, v roku 2012 je táto možnosť ešte prípustná v doktorskom štúdiu podľa predchádzajúcich predpisov, prakticky by už nemali byť študenti v tomto štúdiu.

(22) Na základe vyjadrení Akreditačnej komisie v roku 2011 bolo priznaných spolu **573** práv udeľovať absolventom jednotlivých študijných programov príslušné akademické tituly, a to v prvom stupni **175** práv, v druhom stupni **227** práv a v treťom stupni **171** práv. Z toho v rámci komplexných akreditácií činností troch súkromných vysokých ukončených v roku 2011 bolo priznaných spolu 18 práv udeľovať príslušné akademické tituly (z toho v prvom stupni 11 práv, v druhom stupni 5 práv a v treťom stupni 2 práva). Taktiež bolo priznaných **47** práv uskutočňovať habilitačné konania a konania na vymenúvanie profesorov. Ide o počet rozhodnutí o priznaní práva, nerozlišuje sa, či už takéto právo vysoká škola pred tým mala napr. s časovým obmedzením, alebo je to rozhodnutie v rámci akreditácie nového študijného programu.

(23) V prípade sústavy študijných odborov boli vykonané len úpravy šiestich opisov študijných odborov.

Študenti

(24) Medziročne bolo zaznamenané **zníženie** počtu študentov na vysokých školách na **212 030 študentov** (pokles o 5 009 študentov). Kým verejné vysoké školy zaznamenali medziročný pokles o 6 665 študentov, na súkromných vysokých školách počet študentov vzrástol o 1 656 študentov. Podiel študentov na súkromných vysokých školách tak medziročne vzrástol na 18,6 %.

Graf č. 1 - Vývoj počtu študentov na verejných a súkromných vysokých školách

(25) Z hľadiska formy štúdia pokračoval **pokles podielu študentov v externej forme**, keď ich podiel na celkovom počte študentov **bol 32,3 %** (v roku 2010: 33,5 %).

(26) **Počet doktorandov** v dennej aj externej forme štúdia na verejných aj súkromných vysokých školách medziročne **poklesol o 19 študentov**. V dennej forme štúdia medziročne vzrástol o 249 doktorandov, ale v externej forme klesol o 268 študentov. Kým na verejných vysokých školách bol počet študujúcich v doktorandskom štúdiu v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižší o 232, na súkromných vysokých školách sa ich počet zvýšil, a to celkovo o 213 študentov. Podiel doktorandov na celkovom počte študentov predstavoval 6 %.

(27) **Počet cudzincov** študujúcich v Slovenskej republike medziročne **vzrástol o 365 študentov**, čím sa ich podiel na celkovom počte študentov zvýšil na 4,4 %.

(28) Z pohľadu štatistickej klasifikácie odborov vzdelania najviac **58,6 % zo všetkých študentov študovalo spoločenské vedy, náuky a služby**. V rámci súkromných vysokých škôl to bolo 83 % študentov. Rovnako aj v prípade doktorandského štúdia je najviac doktorandov v spoločenských vedách a náukách (40,2 % doktorandov), v dennej forme štúdia je najviac doktorandov v technických vedách (32,6 % z denných doktorandov).

(29) V rámci spoločenských vied a náuk na prvých dvoch stupňoch vysokoškolského štúdia najväčší podiel tvoria študenti ekonomických vied (31,5 %). V prípade súkromných vysokých škôl najväčší podiel tvoria študenti pedagogických vied – sociálna práca (35,2 % študentov súkromných vysokých škôl v skupine spoločenské vedy, náuky a služby, v prvých dvoch stupňoch), v rámci dennej formy štúdia najviac, a to viac ako štvrtina študentov súkromných vysokých škôl študuje ekonomické vedy.

(30) **Na siedmich vysokých školách študovalo viac ako 52,4 % študentov**, pričom viac ako pätina študentov študovala na dvoch vysokých školách (UK Bratislava a STU Bratislava). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov vysokej školy mali VŠVU Bratislava (13,4 %), VŠMU Bratislava (11,6 %) a AU Banská Bystrica (12,7 %). Najmenší podiel doktorandov z počtu študentov z verejných vysokých škôl mala UJS Komárno (0,9 %). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov zo súkromných vysokých škôl mala Paneurópska vysoká škola (5,3 %). Najväčší podiel študentov cudzincov mal DTI Dubnica

(20,1 % z počtu študentov). Dvanásť vysokých škôl malo podiel cudzincov väčší ako bol ich podiel v SR.

(31) Z hľadiska veku **viac ako dve tretiny študentov v dennej forme štúdia** v prvých dvoch stupňoch vysokoškolského vzdelávania bolo vo veku **do 22 rokov** vrátane. V prípade externej formy štúdia necelá polovica študentov na prvých dvoch stupňoch bola starších ako 29 rokov. Viac ako polovica doktorandov v dennej forme štúdia mali vek do 27 rokov, v externej forme štúdia boli viac ako tri štvrtiny doktorandov vo veku nad 29 rokov.

(32) V priebehu roka 2011 **riadne skončilo** vysokoškolské štúdium (prvý až tretí stupeň) **70 061 študentov**, z nich 63,7 % v spoločenských vedách, náukách a službách. V rámci spoločenských vied, náuk a služieb predstavovali absolventi ekonomických vied 33,2 %, absolventi pedagogických vied 24 % (z nich 7 415 - 69,2 % v sociálnej práci). Absolventi doktorandského štúdia tvorili 2,3 % z počtu absolventov.

(33) Podrobnejšie údaje sú uvedené **v tabuľkách č. 1 až 5.**

(34) Podľa údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „ÚPSVaR“) bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie v septembri 2011 z verejných a súkromných vysokých škôl 6 465 uchádzačov - absolventov vysokých škôl³⁾. Z nich 98,1 % bolo v evidencii nanajvýš šesť mesiacov (do 6 mesiacov vrátane). Z hľadiska odboru vzdelania 61,5 % nezamestnaných absolventov získalo diplom v spoločenských vedách, náukách a službách a 19,3 % nezamestnaných absolventov skončilo technické vedy a náuky. V rámci spoločenských vied, náuk a služieb 36,4 % evidovaných nezamestnaných absolventov tvorili absolventi ekonomických vied. Približne štvrtinu evidovaných nezamestnaných absolventov v technických vedách tvorili absolventi strojárstva a ostatnej kovospracujúcej výroby.

(35) Podľa údajov získaných zo Sociálnej poisťovne o príjmoch absolventov vysokých škôl (vrátane štátnych), absolventi druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania, ktorí riadne ukončili štúdium druhého stupňa v akademickom roku 2009/2010 dennej formy štúdia, mali v roku 2011 priemerný príjem 814 €.⁴⁾

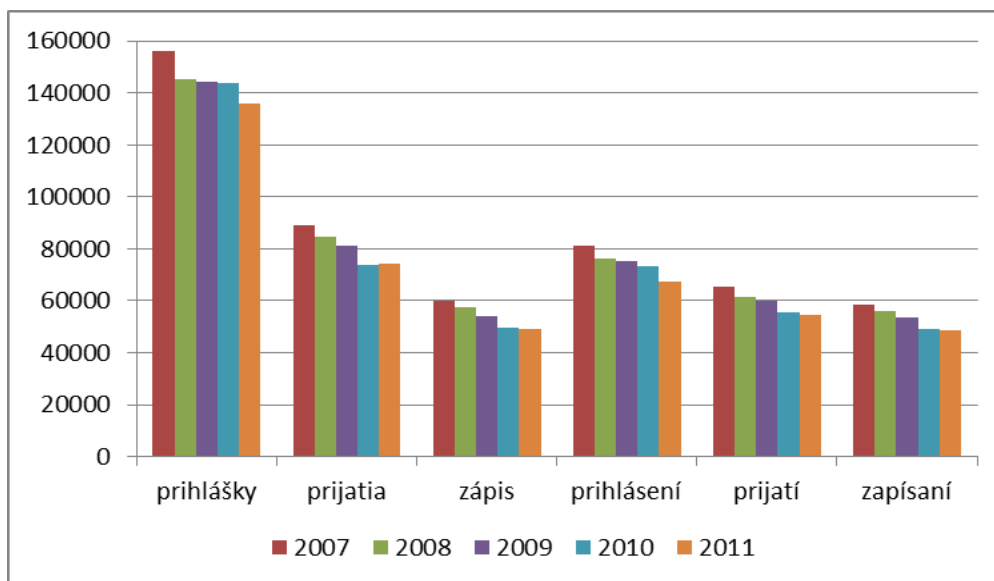
Prijímacie konanie na 1. stupeň¹⁾

(36) Od roku 2004 klesá počet uchádzačov o štúdium na vysokých školách (v prvom stupni vysokoškolského vzdelávania, resp. v študijných programoch spojeného prvého a druhého stupňa). V roku 2011 bolo podaných 135 739 prihlášok (občania SR, aj štátne vysoké školy), čo je o vyše 8 tisíc prihlášok menej ako v predchádzajúcom roku, a **počet uchádzajúcich klesol na 67 255.**

(37) V roku 2011 sa na každých 100 prijatých uchádzačov nezapísalo na štúdium 11 uchádzačov. Celkovo bolo **prijatých na štúdium 54 414 uchádzačov a zapísalo sa 48 533 uchádzačov** (fyzických osôb). Najviac, 43 811, uchádzačov (65,1 %) podalo prihlášku na štúdium spoločenských vied, náuk a služieb, z nich 74,4 % bolo na štúdium prijatých a zapísalo sa 27 753 uchádzačov, čo je 85,2 % z prijatých na študijné programy patriace do tejto skupiny študijných odborov.

³⁾ Za absolventa - uchádzača o zamestnanie sa považujú len absolventi z dennej formy štúdia a len do 25 rokov. Absolvent mohol ukončiť štúdium aj v predchádzajúcom roku.

⁴⁾ Príjem je vyjadrený ako priemerný vymeriavací základ zamestnanca za daný rok. Definícia absolventa vysokej školy je zverejnená na portáli <http://vs.iedu.sk>, ktorý ministerstvo sprístupnilo v roku 2012 v rámci znižovania informačnej nerovnosti primárne uchádzačov o vysokoškolské štúdium.

Graf č. 2 - Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby) – fyzická osoba je za všetky školy zohľadnená len raz, aj keď sa zúčastnila viacerých prijímacích konaní.

(38) Najväčšia skupina uchádzačov o vysokoškolské štúdium mala **menej ako 20 rokov** (59,7 %, v prípade **dennej formy štúdia 74,2 % z uchádzačov**). V prípade externej formy štúdia viac ako polovica uchádzačov mala vek do 25 rokov. Maturujúci v roku 2011 tvorili z uchádzačov 53,8 % (v dennej forme štúdia 67,2 %).

(39) Podľa štatistických údajov v školskom roku 2010/2011 absolvovalo strednú školu s maturitou 57 735 žiakov. O štúdium na vysokej škole v SR sa z nich uchádzalo 62,7 % absolventov. Na štúdium na vysokej škole sa zapísalo 46,6 % maturantov zo školského roka 2010/2011.

(40) Z hľadiska medzinárodných porovnávaní sa ako štandardný parameter uvádza podiel novoprijatých študentov na populácii 19-ročných. Pri **počte 19-ročných 73 411⁵⁾** v roku **2011** dosiahol tento parameter pri počte novoprijatých **45 653⁶⁾** hodnotu **62,2 %** (v roku 2010 bola hodnota 60,9 %).

Prijímacie konanie na 2. stupeň⁴⁾

(41) V roku 2011 bolo podaných **26 564 prihlášok** na štúdium na vysokej škole (občanmi SR vrátane štátnych vysokých škôl) v študijných programoch **druhého stupňa v dennej forme** a 16 187 v externej forme štúdia, čo predstavuje o 2 231 podaných prihlášok menej ako v roku 2010, z toho 631 na dennú formu a 1 600 na externú formu. O štúdium sa uchádzalo **36 947 občanov SR, prijatých bolo 33 762 uchádzačov (91,4 %)** a na štúdium sa **zapísalo 31 648 uchádzačov (93,7 % z prijatých)**.

(42) Tri štvrtiny prihlášok podali absolventi bakalárskeho štúdia na tej istej vysokej škole. Najmenší podiel prihlášok absolventov bakalárskeho štúdia z inej vysokej školy mala TU Košice (4,7 %).

⁵⁾ Vekové zloženie obyvateľstva 2011, Štatistický úrad SR; <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=19143>, k 31.12.2011

⁶⁾ Separát štatistickej ročenky školstva SR 2011, počet novoprijatých k 31.10.2011 na verejných, súkromných a štátnych vysokých školách v SR, I. stupeň a spojený I. a II. stupeň štúdia dennej aj externej formy štúdia (občania SR).

(43) 85,6 % z uchádzačov o štúdium v druhom stupni získalo vysokoškolské vzdelanie v prvom stupni v roku 2011. Z hľadiska zápisu na štúdium druhého stupňa predstavovali **absolventi z roku 2011** z celkového počtu zapísaných **87,5 %**.

(44) Podrobnejšie údaje sú uvedené v **tabuľkách č. 6 až 9**.

Vysokoškolská mobilita

(45) Všetky verejné vysoké školy boli v akademickom roku 2010/2011 zapojené do podprogramu Erasmus. Mobility sa vyhodnocujú podľa akademických rokov, preto uvádzame, že v akademickom roku 2010/2011 možnosť vycestovať prostredníctvom tohto podprogramu využilo 2 052 študentov na študijný pobyt v priemernej dĺžke 5,11 mesiacov a 406 študentov na pracovnú stáž do podnikov v priemernej dĺžke 3,51 mesiaca. Spolu vycestovalo 2 458 študentov, čo predstavuje medziročný nárast o 14,2 % študentov (v predchádzajúcom roku to bolo 6,4%). Najviac, 551 vyslaných študentov, študovalo na UK Bratislava.

(46) Priemerný mesačný grant študenta v akademickom roku 2010/2011 na štúdium bol 354 € a na stáž 491 €. Najviac študentov vycestovalo do Českej republiky (291 na štúdium a 133 na stáž), do Nemecka a Francúzska.

(47) V akademickom roku 2010/2011 sa zvýšil počet prichádzajúcich študentov na študijný pobyt (999) a stáž (182) podprogramu Erasmus na 1 181 (48 % z počtu vyslaných), čo predstavuje medziročný nárast o 8,8 %. Najviac, 232 študentov prijala UK Bratislava.

(48) V akademickom roku 2010/2011 vycestovalo prostredníctvom podprogramu Erasmus 876 pracovníkov vysokých škôl za účelom výučby alebo školenia (o 95 viac ako v predchádzajúcom akademickom roku).

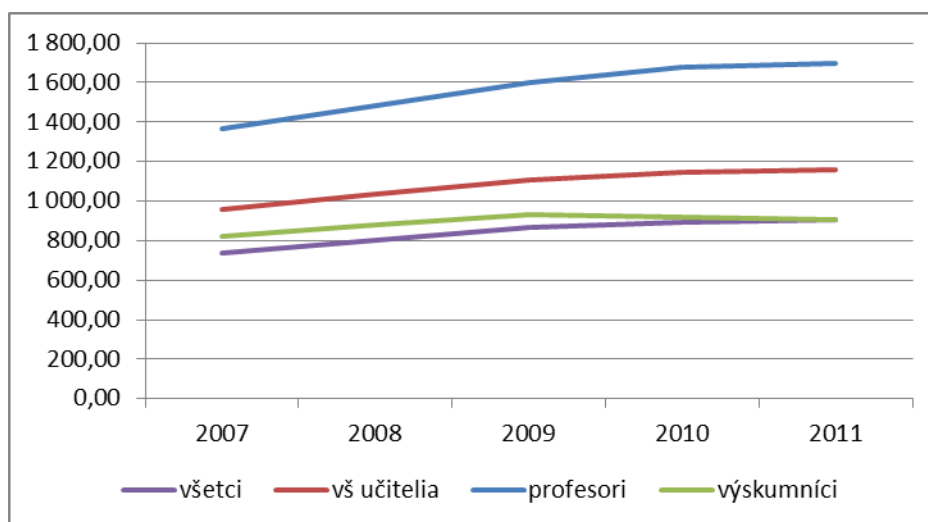
(49) V rámci Národného štipendijného programu v roku 2011 získalo štipendium 54 študentov, 115 doktorandov a 8 štipendistov poberajúcich samostatný cestovný grant s trvalým pobytom na Slovensku a 20 študentov, 13 doktorandov a 91 vysokoškolských učiteľov, vedeckých, resp. umeleckých pracovníkov zo zahraničia.

1.4 Zamestnanci vysokých škôl

(50) Priemerný evidenčný prepočítaný **počet zamestnancov verejných vysokých škôl** v roku 2011 bol **21 537,7**. V tom vysokoškolskí učitelia tvoria 46,3 %, výskumní pracovníci 7,2 % a ostatní zamestnanci (administratíva, prevádzka, a pod.) tvoria 46,5 % zamestnancov.

(51) **Priemerný plat zamestnanca** verejnej vysokej školy v roku **2011** bol 906,59 €, čo predstavuje medziročný **nárast o 1,24 %**. Priemerné platy zamestnancov verejných vysokých škôl v roku **2011** sú v rozpätí od 737,88 na SPU Nitra do 1000,40 € na STU Bratislava.

(52) **Priemerný plat učiteľa** verejnej vysokej školy v roku **2011** bol **1 156,49 €**, čo predstavuje medziročný nárast **o 1,04 %**. **Priemerný plat profesorov** na verejných vysokých školách v roku **2011** bol **1 699,27 €** (nárast o 1,17 %). **Priemerný plat docentov** v roku **2011** bol **1 334,36 €** (nárast o 0,35 %). Priemerný plat profesorov v pomere k priemernému platu vysokoškolských učiteľov sa udržiava na úrovni 1,47 násobku. Pomer priemerného platu vysokoškolského učiteľa k priemernému platu zamestnanca verejných vysokých škôl zostáva na úrovni 1,27 násobku.

Graf č. 3 - Vývoj priemerných plátov zamestnancov verejných vysokých škôl

(53) **Priemerný plat výskumných pracovníkov⁷⁾** na verejných vysokých školách dosiahol v roku **2011** výšku **908,49 €**. V porovnaní s priemerným platom z roku 2010 ide o **1 % pokles**.

(54) V roku 2011 prezident SR vymenoval na základe návrhov verejných vysokých škôl a súkromnej vysokej školy v dvoch termínoch **153 profesorov**. Priemerný vek vymenovaných bol 53,7 rokov. Najviac 12 profesorov bolo vymenovaných v študijnom odbore sociálna práca, následne 9 v študijnom odbore ošetrovateľstvo. Najviac profesorov na vymenovanie predložila Univerzita Komenského v Bratislave (23) a Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave (23).⁸⁾

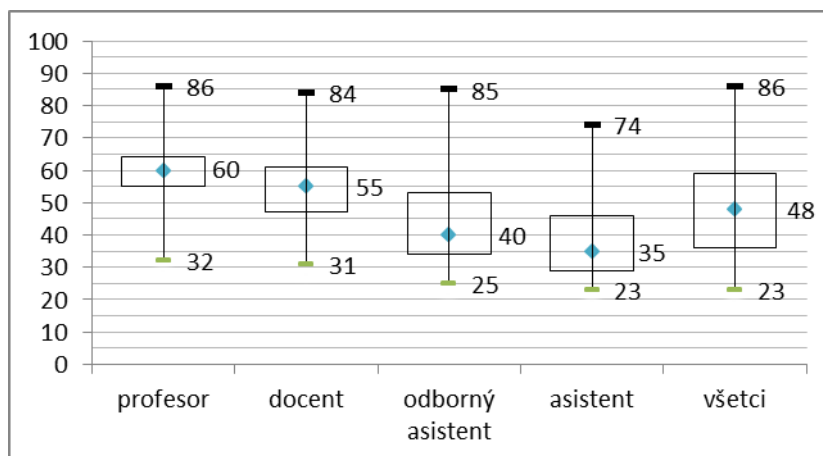
(55) Podľa údajov z registra zamestnancov vysokých škôl k 31. 12. 2011 najstarší vysokoškolský učiteľ vo funkcii profesora mal na vysokých školách (vrátane štátnych) vek 86 rokov, najmladší 32 rokov. Menej ako 55 rokov má štvrtina **vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora, medián veku bol 60 rokov** a štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora mala vek viac ako 64 rokov.⁹⁾

(56) Vek vysokoškolských učiteľov vo **funkcii docent** bol od 31 do 84 rokov. Štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii docenta má vek do 47 rokov, **medián veku bol 55 rokov** a štvrtina mala viac ako 61 rokov.

⁷⁾ Vo výkazoch sú pod pojmom "výskumní pracovníci" uvádzaní všetci pracovníci, ktorých plat je hradený zo zdrojov na vedu, bez ohľadu na dosiahnuté vzdelanie.

⁸⁾ Kvôli objektívnosti uvádzame, že vysoký počet vymenovaných profesorov na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v roku 2011 je čiastočne spôsobený aj tým, že ministerstvo v prechádzajúcich rokoch návrhy na vymenovanie profesorov z tejto vysokej školy z rôznych príčin nepredkladalo prezidentovi SR.

⁹⁾ Nezohľadňuje sa výška úväzku príslušného vysokoškolského učiteľa.

Graf č. 4 - Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov verejných vysokých škôl (minimálny vek, prvý kvartil, medián, tretí kvartil a maximálny vek)

(57) Prezident Slovenskej republiky vymenoval v roku 2011 desať rektorov verejných vysokých škôl a štyroch rektorov súkromných vysokých škôl.

(58) Slovenská komisia pre vedecké hodnosti (ďalej len „SKVH“), poradný orgán ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na rozhodovanie o otázkach týkajúcich sa udeľovania najvyššej vedeckej hodnosti doktora vied „DrSc.“, prerokovala v roku 2011 celkovo 17 návrhov na obhajobu vedeckej hodnosti doktora vied. Z návrhov, ktoré SKVH odporučila na obhajobu, bolo v roku 2011 vedeckými radami vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied na Slovensku udelených 19 titulov doktorov vied.

(59) Podrobnejšie údaje týkajúce sa zamestnancov vysokých škôl sú v **tabuľkách č. 10 a 11**.

1.5 Vysokoškolská veda a technika

(60) Vysoké školy získali v roku 2011 finančné prostriedky na uskutočňovanie výskumu a vývoja zo štátneho rozpočtu takmer výlučne prostredníctvom kapitoly ministerstva. Získavali ich ako inštitucionálnu formu podpory výskumu a vývoja v rámci rozpočtového programu 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl a tiež ako účelovú formu podpory na základe súťaže s ostatnými subjektmi zaoberajúcimi sa výskumom a vývojom z Agentúry na podporu výskumu a vývoja.

Podprogram Vysokoškolská veda a technika

(61) V rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika* boli v roku 2011 ministerstvom podporované výskumné aktivity:

- v oblasti prevádzky a rozvoja infraštruktúry pre výskum a vývoj,
- v oblasti základného výskumu prostredníctvom vnútorného grantového systému VEGA,
- v oblasti výskumu pre rezort školstva prostredníctvom vnútorného grantového systému KEGA.

(62) Na **prevádzku a rozvoj infraštruktúry** vysokoškolskej vedy a techniky bolo v roku 2011 **vyčlenených 94 253 579 €** (ide o výraznejší nárast oproti roku 2010 vzhľadom na to, že časť finančných prostriedkov na osobné náklady v rámci dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov sa v roku 2011 presunulo do dotácie na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť). Spôsob rozpisu finančných prostriedkov je uvedený v odsekoch 100 a 101.

(63) Na podporu projektov základného výskumu prostredníctvom **VEGA** bolo v roku 2011 na verejné vysoké školy **rozpísaných 9 259 085 €¹⁰⁾**, čo je o 1 032 352 € menej ako v roku 2010. Výber a hodnotenie projektov uskutočnilo trinásť komisií zložených z odborníkov z vysokých škôl a zo Slovenskej akadémie vied. Postupovalo sa pritom podľa platných pravidiel VEGA. V rámci debyrokratizácie školstva roku 2011 ministerstvo pokračovalo v realizácii úplnej elektronizácie podávania žiadostí o dotáciu na nové projekty VEGA a ich hodnotenia, ako aj podávania finančných a záverečných správ projektov VEGA v rámci systému e-VEGA.

(64) **Na jeden projekt VEGA** bolo v priemere vynaložených **6 457 €**, čo je o 116 € viac ako v roku 2010. Počet financovaných projektov VEGA sa oproti roku 2010 znížil o 11,65 %.

(65) Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci VEGA je **v tabuľke č. 12a**. Údaje o riešených projektoch podľa jednotlivých odborných komisií VEGA sú uvedené **v tabuľke č. 12b**.

(66) Na podporu projektov v oblasti výskumu pre rezort školstva prostredníctvom **KEGA** bolo v roku 2011 **rozpísaných 2 492 000 €¹⁰⁾**. V roku 2011 bolo prostredníctvom KEGA finančne podporených 367 projektov (147 nových projektov so začiatkom riešenia v roku 2011 a 220 pokračujúcich projektov v roku 2011) sumou 1 992 000 € v kategórii bežných výdavkov a 500 000 € v kategórii kapitálových výdavkov. V roku 2011 bolo o 44 viac riešených projektov KEGA ako v roku 2010. Výber a hodnotenie projektov KEGA zabezpečovali štyri komisie zložené z odborníkov z vysokých škôl. Postupovalo sa pritom podľa platných pravidiel KEGA. Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci KEGA je v tabuľke č. 13. V roku 2011 ministerstvo pokračovalo v realizácii úplnej elektronizácie podávania žiadostí o dotáciu na nové projekty KEGA a ich hodnotenia, ako aj podávania ročných a záverečných správ projektov KEGA v rámci Portálu vysokých škôl. Údaje sú uvedené **v tabuľke č. 13**.

(67) Ani v roku 2011 neboli alokované finančné prostriedky na projekty aplikovaného výskumu riešené na verejných vysokých školách v rámci vnútornej grantovej schémy ministerstva poskytované v rámci inštitucionálnej podpory vedy a techniky na vysokých školách.

Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja

(68) Verejné vysoké školy sa v roku 2011 nepodieľali na riešení projektov zo **štátnych programov výskumu a vývoja**, keďže riešenie doposiaľ bežiacich projektov bolo už dokončené.

(69) Agentúra na podporu výskumu a vývoja (ďalej len „APVV“) poskytla v rámci podpory projektov financovaných na verejných vysokých školách z prostriedkov **APVV** spolu **6 873 414 €** (v roku 2010: 11 108 922 €, **pokles o 38,1%**). Podiel verejných vysokých škôl na celkovom objeme finančných prostriedkov poskytnutých na podporu projektov APVV predstavuje 36,14 %. V porovnaní s rokom 2010 ide o nevýrazný pokles (o 0,56 %).

(70) Tento veľký pokles bol spôsobený v prvom rade nevyhlásením všeobecných výziev v rokoch 2008 a 2009. Sektor vysokých škôl v roku 2011 má síce dominantné postavenie medzi sektormi výskumu a vývoja na Slovensku, ktoré získali účelovú podporu APVV, avšak štátny sektor v roku 2011 bol na úrovni 31,42 %, čo je oproti roku 2010 nárast o 6,52 %.

¹⁰⁾ Ide o rozpis dotácií bez zohľadnenia neskorších vratiek (v prípade predčasne ukončeného projektu, zrušenia projektu, nedočerpania finančných prostriedkov sa zvyšné finančné prostriedky vracajú ministerstvu).

(71) Úspešnosť jednotlivých verejných vysokých škôl v získavaní podpory na riešenie úloh výskumu a vývoja priamo z APVV je uvedená **v tabuľke č. 14a**. Porovnanie úspešnosti jednotlivých sektorov výskumu a vývoja na získavaní podpory od APVV v roku 2011 sa nachádza **v tabuľke č. 14b**.

1.6 Rozvoj vysokého školstva

(72) Z dôvodu obmedzení vyplývajúcich z limitov štátneho rozpočtu v roku 2011 neboli podporené samostatné rozvojové projekty vysokých škôl. Pokračovalo sa v podpore prevádzky nadväzujúcej na centrálné rozvojové projekty z predchádzajúcich rokov (centrálny registre a portály), základnej infraštruktúry (SANET), technologický a funkčný upgrade finančného informačného systému SOFIA zameraných najmä na finančné riadenie a manažérske reportovanie.

(73) Okrem toho pokračoval centrálny rozvojový projekt zameraný na problematiku prípravy pedagogických zamestnancov na vysokých školách pre regionálne školstvo s plánovaným ukončením v roku 2012. V nadväznosti na identifikovaný nedostatok informácií a nedostatočne koncepčný prístup k problematike štúdia študentov so špecifickými potrebami na vysokých školách, bola v roku 2011 podporená prvá etapa centrálného rozvojového projektu zameraného na zmapovanie podmienok štúdia študentov so špecifickými potrebami na slovenských vysokých školách, identifikácie problémov v systéme ich podpory a prípravy odporúčaní pre vysoké školy, zamestnancov vysokých škôl ako aj tvorcov štátnej politiky na odstraňovanie bariér existujúcich v tejto oblasti. Výstupy týchto projektov využije ministerstvo pri koncipovaní/uskutočňovaní štátnej politiky v týchto oblastiach.

1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb

(74) V roku 2011 systém sociálnej podpory študentov pozostával z priamej podpory formou štipendií z prostriedkov štátneho rozpočtu (sociálne štipendium a motivačné štipendium), štipendií z vlastných zdrojov vysokej školy, pôžičiek zo Študentského pôžičkového fondu a pôžičiek zo štipendijného fondu vysokej školy.

(75) Prostredníctvom nepriamej podpory mali študenti prístup k dotovanému ubytovaniu a stravovaniu, finančná podpora bola poskytovaná aj umeleckým súborom a športovým klubom pôsobiacim pri vysokých školách a univerzitným pastoračným centrámi.

(76) Maximálna mesačná výška sociálneho štipendia v akademickom roku 2010/2011 bola 260 € a v akademickom roku 2011/2012 bola 265 €. Verejné vysoké školy v roku 2011 vyplatili sociálne štipendiá v objeme 24 789 319 €, čo je oproti roku 2010 nárast o 1 559 163 €.¹¹ K 31. decembru 2011 poberalo sociálne štipendiá 16 828 študentov, čo predstavuje oproti roku 2010 nárast o 921 poberateľov.

(77) V roku 2011 pokračovali vysoké školy v poskytovaní motivačných štipendií. Prostriedky na motivačné štipendium sa v roku 2011 poskytli tak, aby desiatim percentám študentov študijných programov prvých dvoch stupňov v dennej forme štúdia, mohlo byť priznané štipendium vo výške 500 €. V roku 2011 poskytlo ministerstvo vysokým školám dotáciu na poskytnutie motivačných štipendií v sume **6 844 050 €** (z toho čiastku 432 950 € súkromným vysokým školám).

(78) Vysoké školy v roku 2011 poskytli **z vlastných zdrojov štipendiá** v sume **908 359 €** celkovo **3 163 študentom**. Vyplatená suma predstavuje oproti roku 2010 **nárast o 80 543 €**. Z uvedenej sumy vyplatili čiastku 86 515 € súkromné vysoké školy 31 študentom. Najvyššiu

¹¹⁾ Finančné prostriedky boli zabezpečené účelovou dotáciou v roku 2011 a zostatkom účelovej dotácie z roku 2010.

sumu na štipendiá z vlastných zdrojov poskytla v roku 2011 Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, a to vo výške 229 062 € pre 39 študentov.¹² Zo súkromných vysokých škôl poskytla najvyššiu sumu štipendií z vlastných zdrojov Stredoeurópska vysoká škola v Skalici, a to vo výške 65 697 € pre 9 študentov.

(79) V akademickom roku 2010/2011 boli zo **Študentského pôžičkového fondu** poskytnuté pôžičky v celkovej sume **2 933 034 €**, čo je pokles o 20 070 €, t. j. o 0,68 %. Zmluvy boli uzavreté s 2 423 študentmi (predstavuje to pokles o 222 študentov, t.j. o 8,39 %), z toho s 2 142 študentmi slovenských vysokých škôl a s 281 študentmi vysokých škôl v zahraničí. So študentmi so statusom zahraničného Slováka na slovenských vysokých školách nebola uzatvorená žiadna zmluva. Vrástol aj počet uzatvorených zmlúv so študentmi v externej forme štúdia, nárast o 15,22 %.

(80) K 31. decembru 2011 uviedli vysoké školy v štatistike 47 787 lôžok v študentských domovoch a 3 416 v zmluvných zariadeniach.

(81) Suma dotácií poskytnutých **na prevádzku študentských domovov v roku 2011** bola tak ako v roku 2010 odvodená od počtu lôžok s pevne stanoveným príspevkom na lôžko, ktorého výška závisela od veku študentského domova. Na mzdy zamestnancov študentských domovov sa polovica finančných prostriedkov poskytovala „historickým princípom“ a druhá polovica finančných prostriedkov výkonovo. Zo štátneho rozpočtu sa poskytovali dotácie aj na ubytovanie študentov v zariadeniach, ktoré nie sú študentskými domovmi, ale s ktorými mala vysoká škola uzatvorenú zmluvu o ubytovaní svojich študentov. Celková suma poskytnutých **dotácií na ubytovanie študentov v roku 2011** predstavovala **17 528 988 €**, čo predstavuje oproti roku 2010 **nárast o 266 044 €**. Priemerná ročná dotácia na lôžko študenta tak bola 366,8 €.

(82) Na základe prieskumu cien ubytovania na vysokoškolských internátoch bolo zistené, že k 30. septembru 2011 bola priemerná hodnota **cien mesačného ubytovania 55 € mesačne**. Najnižšie ceny mesačného ubytovania uviedol ŠD Pribina, SPU Nitra v rozpätí 20 – 28 €/mesiac, najvyššie ceny ŠD Mýtna, STU Bratislava v rozpätí 95 – 135 €/mesiac.

(83) Dotovanie stravovacích služieb sa uskutočňovalo formou príspevku na dve vydané jedlá denne študentom v dennej forme štúdia. Výška príspevku v roku 2011 bola od 1.1.2011 do 31.8.2011 na jedno jedlo 1 € a od 1.9.2011 do 31.12.2011 na jedno jedlo 0,8 €. Celková suma poskytnutých **dotácií na stravovanie študentov v roku 2011** predstavovala sumu **4 942 914 €**, čo predstavuje oproti roku 2010 **nárast o 811 260 €**. Vysokoškolské jedálne vydali študentom verejných vysokých škôl 5 254 tis. jedál, čo je o **489 tis. jedál viac ako v roku 2010**.

(84) V roku 2011 ministerstvo poskytlo vysokým školám dotáciu v sume **951 600 €** na športovú a kultúrnu činnosť študentov vysokých škôl a podporu činnosti univerzitných pastoračných centier.

Časť II

2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2011

(85) Táto časť správy sa zaoberá hospodárením verejných vysokých škôl v roku 2011. Verejné vysoké školy hospodária podľa výnosov a nákladov vrátane odpisov podľa odpisového plánu, ktorý si v súlade so zákonom o účtovníctve zostavuje každá verejná vysoká škola.

¹²⁾ Údaje o štipendiách z vlastných zdrojov poskytnutých zo štipendijného fondu skresľuje v prípade niektorých vysokých škôl poskytovanie doktorandských štipendií z tohto fondu.

(86) Hlavným zdrojom výnosov verejných vysokých škôl sú naďalej dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré sa verejnej vysokej škole poskytujú vo forme **tzv. blokového grantu**, teda vnútorne neštruktúrované s výnimkou účelovo určených finančných prostriedkov a záväzného ukazovateľa maximálnej sumy osobných nákladov (mzdy a odvody). Objem finančných prostriedkov z dotácií vynaložený na mzdy a odvody do poisťovních fondov nesmie prekročiť 80 % objemu finančných prostriedkov poskytnutých v roku verejnej vysokej škole na bežné výdavky.

(87) V prvej časti správy o hospodárení sú uvedené **informácie o výške a spôsobe rozdelenia dotácií** zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2011 a v druhej časti správy o hospodárení sa uvádzajú **výsledky hospodárenia** verejných vysokých škôl v roku 2011 tak, ako vyplývajú z výročných správ vysokých škôl o hospodárení a z výkazníctva vysokých škôl za rok 2011.

2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2011 a spôsob ich rozdelenia

(88) Podľa § 89 zákona sú hlavným zdrojom financovania verejnej vysokej školy dotácie zo štátneho rozpočtu. Na pokrytie výdavkov na svoju činnosť verejná vysoká škola využíva v zmysle § 16 a § 89 ods.1 zákona okrem štátnych dotácií aj ďalšie zdroje.

Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2011

(89) **V rozpočte na rok 2011** rozpisovanom podľa metodiky (ods. 96) bola v kapitole ministerstva školstva pre vysoké školy určená suma **424 982 101 €**, oproti roku **2010**, v ktorom bola pre vysoké školy vyčlenená suma **450 209 182 €**, to predstavuje **pokles o 25 227 081 €**. Pokles finančných prostriedkov bol spôsobený najmä znížením kapitálových výdavkov o 19 512 777 €. Ďalším dôvodom poklesu bolo najmä 5%-né krátenie finančných prostriedkov na osobné náklady pre nepedagogických zamestnancov vysokých škôl.

(90) Vyčlenená suma **424 982 101 €** pozostávala z bežných dotácií (ďalej tiež "BD") v objeme 414 982 101 € a kapitálových dotácií (ďalej tiež "KD") v objeme 10 000 000 €.

(91) Okrem dotácií verejným vysokým školám, ktoré boli rozpočtované v programe **077**, získali verejné vysoké školy ďalšie finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu v objeme **7 265 955 € z národného programu rozvoja vedy a techniky**, z toho objem **6 873 414 €** získali verejné vysoké školy na výskumné projekty **z APVV** a objem **392 541 €** z programu **06K 12 Koordinácia prierezových aktivít štátnej vednej a technickej politiky**.

(92) V rámci medzirezortného podprogramu 05T 08 - **Oficiálna rozvojová pomoc** boli v roku 2011 poskytnuté verejným vysokým školám finančné prostriedky v objeme **1 976 366 €** a v podprograme 021 02 03 - **Zabezpečenie mobilit a záväzkov v oblasti vzdelávania** v objeme **682 611 €**.

(93) V priebehu roka 2011 získali verejné vysoké školy zo štátneho rozpočtu súhrnne **434 097 543 €**.

(94) Okrem uvedeného získali v roku 2011 verejné vysoké školy finančné prostriedky na projektoch podporovaných **zo štrukturálnych fondov EÚ** (v Operačnom programe Vzdelávanie a v Operačnom programe Výskum a vývoj) v objeme **90 035 390 €**.

(95) Dotácie verejným vysokým školám boli rozpočtované v programe **077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl**. V súlade so štruktúrou programu boli dotácie rozdelené do podprogramov a prvkov:

- a) podprogram **077 11 – Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl** – **261 445 233 €** (BD 253 945 233 €, KD 7 500 000 €),

- b) podprogram 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika* – **106 048 241 €** (BD 103 548 241 €, KD 2 500 000 €). V tom:
 - i) prvok 077 12 01 – *Prevádzka a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj* – **94 253 579 €** (BD 94 253 579 €),
 - ii) prvok 077 12 02 – *Úlohy základného výskumu na vysokých školách iniciované riešiteľmi (VEGA)* – **9 302 662 €** (BD 7 302 662 €, KD 2 000 000 €),
 - iii) prvok 077 12 05 – *Úlohy výskumu a vývoja na vysokých školách pre rozvoj školstva v stanovených oblastiach iniciované riešiteľmi (KEGA)* – **2 492 000 €** (BD 1 992 000 €, KD 500 000 €),
- c) program 077 13 – *Rozvoj vysokého školstva* – **4 843 580 €** (BD 4 843 580 €),
- d) podprogram 077 15 – *Sociálna podpora študentov vysokých škôl* – **52 645 047 €** (BD 52 645 047 €),
 - i) prvok 077 15 01 – *Sociálne štipendiá* – **24 000 000 €** (BD 24 000 000 €),
 - ii) prvok 077 15 02 – *Motivačné štipendiá* – **6 723 750 €** (BD 6 723 750 €),
 - iii) prvok 077 15 03 – *Podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít študentov a pastoračných centier* – **21 921 297 €** (BD 21 921 297 €).

Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám

(96) Na základe ustanovenia § 89 ods. 2 zákona pozostáva finančná podpora zo štátneho rozpočtu pre verejnú vysokú školu z nasledovných štyroch dotácií poskytovaných na základe zmluvy:

- a) dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov,
- b) dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť,
- c) dotácia na rozvoj vysokej školy,
- d) dotácia na sociálnu podporu študentov.

Určenie výšky dotácií pre jednotlivé verejné vysoké školy sa uskutočňuje podľa každoročne aktualizovanej metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám, do ktorej ministerstvo v súlade so zákonom premieta ekonomické nástroje na podporu plnenia cieľov vlády v oblasti vysokého školstva.

(97) Dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov bola rozpočtovaná v podprograme 077 11 – *Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl*. Prostredníctvom dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov získava vysoká škola hlavnú časť finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov na prevádzku a na krytie odpisov.

(98) V súlade s § 89 ods. 4 zákona bol pri určovaní výšky dotácií na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov pre jednotlivé vysoké školy rozhodujúci počet študentov, počet absolventov, ekonomická náročnosť uskutočňovaných študijných programov a kvalita vyjadrená kvalifikačnou štruktúrou vysokoškolských učiteľov a publikačnými resp. umeleckými aktivitami vysokej školy.

(99) Na účely stanovenia výšky bežnej dotácie **na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov** pre jednotlivé vysoké školy na úrovni ministerstva sa predpokladá jej nasledovná vnútorná štruktúra:

- a) dotácia na mzdy a odvody do poisťných fondov,

- b) dotácia na tovary a ďalšie služby,
- c) dotácia na štipendiá doktorandov v dennej forme štúdia,
- d) dotácia na špecifiká.

Výsledná hodnota bežnej dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov sa vypočíta ako súčet dotácií uvedených v písmenách a) až d).

(100) Dotácia **na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika*. Finančné prostriedky **na projekty VEGA a na projekty KEGA** boli prideľované v rámci vnútorného grantového systému ministerstva súťažným spôsobom. Poslednú časť tvorila dotácia **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj**.

(101) Pri určovaní výšky dotácie **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj** pre jednotlivé verejné vysoké školy sa vychádzalo z vymedzenia, na aký účel majú tieto finančné prostriedky slúžiť. Toto vymedzenie je sformulované v opise zodpovedajúceho prvku v rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika*. V nadväznosti na to sa pri rozpise zohľadňovali:

- a) výsledky hodnotenia kvality výskumnej činnosti vysokej školy podľa poslednej komplexnej akreditácie (so zohľadnením priemernej výskumnej kapacity jednotlivých vysokých škôl za hodnotené obdobie) (váha 0,45),
- b) podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov získaných v rokoch 2008 a 2009 na výskumné granty zo zahraničia (váha 0,14),
- c) podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov získaných v rokoch 2008 a 2009 na výskumné granty zo štátneho rozpočtu, (váha 0,14),
- d) podiel vysokej školy na publikačnej činnosti (váha 0,245) a
- e) podiel vysokej školy na umeleckej tvorbe (váha 0,025).

(102) Dotácia **na rozvoj vysokej školy** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 13 - *Rozvoj vysokého školstva*. V roku 2011 sa táto dotácia použila na centrálné rozvojové projekty.

(103) Dotácia **na sociálnu podporu študentov** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 15 – *Sociálna podpora študentov vysokých škôl*. V prvku 077 15 01 boli v roku 2011 rozpočtované finančné prostriedky na sociálne štipendiá. Tieto sú nárokovateľné a verejná vysoká škola ich dostáva v sume podľa zákonných nárokov jej študentov. V prvku 077 15 02 boli rozpočtované finančné prostriedky na motivačné štipendiá. V prvku 077 15 03 boli rozpočtované finančné prostriedky na príspevky na ubytovanie, stravovanie, športové a kultúrne aktivity. Podrobnosti o spôsobe rozpisu tejto časti dotácie sú uvedené v časti venovanej systému sociálnej podpory študentov a sociálnym službám.

2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2011

(104) Údaje prezentované v tejto časti vychádzajú z výročných správ o hospodárení verejných vysokých škôl za rok 2011, ktorých hlavné body predpisuje zákon a podrobnosti určuje ministerstvo. Základom výročnej správy o hospodárení je ročná účtovná závierka obsahujúca súvahu a výkaz ziskov a strát.

Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2011

(105) Súhrnná súvaha¹³⁾ za všetky verejné vysoké školy je v **tabuľkách č. 17a a 17b**.

(106) **Celková suma aktív** verejných vysokých škôl k 31. decembru 2011 predstavuje čiastku **1 224 905 tis. €**. V rámci tejto čiastky vykázali vysoké školy:

1. dlhodobý nehmotný majetok	19 839 tis. €
2. dlhodobý hmotný majetok	910 040 tis. €
3. dlhodobý finančný majetok	5 150 tis. €
4. zásoby	5 222 tis. €
5. dlhodobé pohľadávky	1 206 tis. €
6. krátkodobé pohľadávky	90 299 tis. €
7. finančné účty	190 758 tis. €
8. časové rozlíšenie	2 394 tis. €

(107) Hlavnou položkou v rámci **dlhodobého nehmotného majetku** bol software v sume **17 091 tis. €**. Účtovná hodnota **dlhodobého hmotného majetku** verejných vysokých škôl predstavovala k 31. decembru 2011 objem **910 040 tis. €**. Hlavnými položkami v rámci dlhodobého hmotného majetku boli:

1. pozemky	110 619 tis. €
2. stavby	575 700 tis. €
3. samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	132 659 tis. €
4. dopravné prostriedky	1 404 tis. €
5. obstaranie dlhodobého hmotného majetku	84 935 tis. €

(108) **Finančné účty** v objeme **190 758 tis. €** predstavujú finančné prostriedky na bankových účtoch a v pokladnici. Pozostávajú najmä z finančných prostriedkov na mzdy za december vyplácaných v januári 2012 a príslušných odvodov, z prostriedkov finančných fondov, z finančných prostriedkov na projekty prechádzajúce do roku 2012 vrátane zahraničných projektov, z finančných prostriedkov na kapitálové výdavky nerealizované v roku 2011, z finančných prostriedkov účtu sociálneho fondu a z finančných prostriedkov účtov podnikateľskej činnosti.

(109) Na **bežných účtoch** vysokých škôl (vedených v štátnej pokladnici) vykázali verejné vysoké školy k 31. 12. 2011 finančné prostriedky v objeme **189 616 tis. €**. Z toho na účtoch pre hlavnú činnosť boli vykázané finančné prostriedky v objeme **174 598 tis. €**, na **účtoch podnikateľskej činnosti** vykázali verejné vysoké školy finančné prostriedky v objeme **13 943 tis. €** a na **účtoch sociálneho fondu** **1 075 tis. €**.

(110) **Štruktúra pasív** verejných vysokých škôl bola k 31. decembru 2011 takáto:

1. imanie a peňažné fondy	571 996 tis. €
2. fondy tvorené zo zisku	22 059 tis. €
3. nevysporiadaný výsledok hospodárenia z min. rokov	10 759 tis. €
4. výsledok hospodárenia za účt. obdobie	12 629 tis. €
5. rezervy	8 102 tis. €
6. dlhodobé záväzky	1 133 tis. €
7. krátkodobé záväzky	86 111 tis. €
8. bankové výpomoci a pôžičky	0 tis. €
9. časové rozlíšenie	512 117 tis. €

¹³⁾ Súvaha vyjadruje v prehľadnej a usporiadanej forme peňažné vyjadrenie majetku podľa druhov (aktíva) a podľa zdrojov (pasíva) k určitému dňu.

Hlavnými položkami v rámci imania a fondov organizácie boli: **základné imanie** v hodnote 489 311 tis. €, fond reprodukcie v hodnote 77 017 tis. €, fondy tvorené zo zisku vo výške 22 059 tis. €, fondy podľa osobitného predpisu vo výške 5 342 tis. € a ostatné fondy 6 094 tis. €. **Výsledok hospodárenia** za rok 2011 bol vo výške 12 629 tis. €. **Verejné vysoké školy vykazujú ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia z minulých rokov** sumu 10 759 tis. €.

(111) Hlavnými položkami v rámci **krátkodobých záväzkov** boli:

1. záväzky z obchodného styku	43 103 tis. €
2. záväzky voči zamestnancom	16 802 tis. €
3. zúčtovanie so Sociál. poisťovňou a zdravot. poisťovňami	9 194 tis. €
4. daňové záväzky	10 258 tis. €
5. ostatné záväzky	6 753 tis. €

(112) K 31. decembru 2011 žiadna z verejných vysokých škôl neeviduje **záväzky voči bankám**.

(113) Hlavnou položkou pri časovom rozlíšení pasív boli **výnosy budúcich období v sume 510 927 tis. €**. Ďalšie podrobnosti sú v **tabuľke č. 26**.

Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl

(114) Hospodárenie verejných vysokých škôl pozostáva z hospodárenia v oblasti hlavnej činnosti a v oblasti podnikateľskej činnosti. V oblasti hlavnej činnosti sa osobitne sleduje oblasť sociálnej podpory študentov.

Celkové náklady verejných vysokých škôl v roku 2011 predstavovali **616 994 tis. €**. Z toho:

1. náklady hlavnej činnosti	590 838 tis. €
2. náklady podnikateľskej činnosti	26 156 tis. €

Celkové výnosy verejných vysokých škôl v roku 2011 predstavovali **629 623 tis. €**. Z toho:

1. výnosy hlavnej činnosti	600 387 tis. €
2. výnosy podnikateľskej činnosti	29 235 tis. €

Výsledok hospodárenia verejných vysokých škôl v roku 2011 bol vo výške **12 629 tis. €**. Z toho:

1. výsledok hospodárenia v hlavnej činnosti	9 549 tis. €
2. výsledok hospodárenia v podnikateľskej činnosti	3 080 tis. €

V porovnaní s rokom 2010 sa **výnosy** verejných vysokých škôl **v hlavnej činnosti zvýšili o 12 384 331 tis. € (2,1 %)**. **Náklady** verejných vysokých škôl sa **v hlavnej činnosti zvýšili** oproti roku 2010 o **10 416 648 € (1,8 %)**.

(115) Súhrnné náklady a výnosy verejných vysokých škôl, ako i výsledky hospodárenia jednotlivých verejných vysokých škôl sú uvedené **v tabuľkách č. 18 až 22**. Náklady, výnosy a výsledky hospodárenia v oblasti sociálnej podpory sú **v tabuľkách č. 23 až 25**.

(116) **Výsledok hospodárenia** verejných vysokých škôl v roku 2011 **v hlavnej činnosti** bol vo výške **9 549 118 €**. **Kladný výsledok hospodárenia** v hlavnej činnosti dosiahol v roku 2011 **sedemnást' vysokých škôl**: UK Bratislava, UPJŠ Košice, PU Prešov, UCM Trnava, UKF Nitra, UMB Banská Bystrica, TVU Trnava, TU Košice, ŽU Žilina, TNUAD Trenčín, EU Bratislava, SPU Nitra, VŠMU Bratislava, VŠVU Bratislava AU Banská Bystrica, KU Ružomberok a UJS Komárno. **Tri z verejných vysokých škôl** hospodárili v hlavnej činnosti **so stratou** (UVLF Košice, STU Bratislava, AU Banská Bystrica). Najvyššiu stratu v hlavnej činnosti v roku 2011 zaznamenala STU Bratislava (vo výške 802 939 €).

(117) Po zohľadnení výsledkov podnikateľskej činnosti dosiahlo celkový kladný výsledok hospodárenia 19 verejných vysokých škôl. Jedna verejná vysoká škola (AU Banská Bystrica) dosiahla aj po zohľadnení výsledkov podnikateľskej činnosti záporný hospodársky výsledok. Napriek tomu, že nie všetky verejné vysoké školy hospodárili s celkovým kladným výsledkom hospodárenia, tento sa **k 31.12.2011** (12 628 662 €) **zvýšil oproti roku 2010** (11 099 910 €) **o 1 528 752 €**. Najvyšší výsledok hospodárenia v roku 2011 dosiahla UK v Bratislave a ŽU Žilina, ktoré ho dosiahli najmä aktivitami v hlavnej činnosti.

Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti

(118) **Hlavné položky nákladov** verejných vysokých škôl **v hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových nákladoch sú nasledovné (**tabuľka č. 20**):

1. 501 – spotreba materiálu	31 389 607 €	5,31 %
2. 502 – spotreba energie	32 881 009 €	5,56 %
3. 504 – predaný tovar	3 849 351 €	0,65 %
4. 511 – opravy a udržiavanie	12 732 939 €	2,15 %
5. 512 – cestovné	7 615 755 €	1,29 %
6. 518 – ostatné služby	40 053 950 €	6,78 %
7. 521 – mzdové náklady	244 096 125 €	41,31 %
8. 524 – zákonné sociálne poistenie	78 030 590 €	13,20 %
9. 527 – zákonné sociálne náklady	9 831 103 €	1,66 %
10. 549 – iné ostatné náklady	48 698 005 €	8,24 %
11. 551 – odpisy	46 309 130 €	7,84 %
12. 591 – daň z príjmu	537 925 €	0,02 %

(119) Hlavnými nákladovými položkami verejných vysokých škôl na okruhu hlavnej činnosti v rámci účtu **501 – spotreba materiálu** v roku 2011 boli náklady na prístroje a zariadenia laboratórií, ktoré nepatria do dlhodobého hmotného majetku (7 007 tis. €), nábytok (2 380 tis. €), potraviny (3 480 tis. €), chemikálie a iný materiál na zabezpečenie experimentálnej výučby (2 646 tis. €), kancelárske potreby a materiál (2 890 tis. €), knihy, časopisy a noviny (2 267 tis. €), stavebný a vodoinštalčný materiál (1 650 tis. €).

(120) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **502 – spotreba energie** v roku 2011 boli náklady na tepelnú energiu (10 931 tis. €), elektrickú energiu (9 783 tis. €), na plyn (7 386 tis. €) a vodné a stočné (4 711 tis. €).

(121) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **511 – opravy a udržiavanie** v roku 2011 boli náklady na opravu a udržiavanie stavieb (7 811 tis. €), na opravy a udržiavanie strojov, prístrojov, zariadení a inventára (2 382 tis. €), na opravy a udržiavanie prostriedkov IT (641 tis. €).

(122) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **512 – cestovné** v roku 2011 boli náklady na zahraničné cestovné (6 297 tis. €) a domáce cestovné (1 318 tis. €).

(123) Hlavnou nákladovou položkou v rámci účtu **549 – iné ostatné náklady** v roku 2011 boli náklady na štipendiá doktorandov.

(124) Náklady na účte **551 – odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku** sa členia na náklady na **odpisy** dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého z kapitálových dotácií zo štátneho rozpočtu a odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého zo štrukturálnych fondov a odpisy ostatného dlhodobého nehmotného a hmotného majetku.

(125) **Hlavné položky výnosov** verejných vysokých škôl **v hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových výnosoch sú nasledovné (**tabuľka č. 18**):

1. 601 – tržby za vlastné výrobky	877 869 €	0,15 %
2. 602 – tržby z predaja služieb	38 629 276 €	6,43 %
3. 604 – tržby za predaný tovar	4 364 457 €	0,73 %
4. 649 – iné ostatné výnosy	74 334 225 €	12,38 %
5. 651 – tržby z predaja dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	788 823 €	0,13 %
6. 658 – výnosy z prenájmu majetku	513 944 €	0,09 %
7. 691 – prevádzkové dotácie	474 995 350 €	79,11 %

(126) Hlavnou položkou v rámci účtu **601 – tržby za vlastné výrobky** boli výnosy študentských jedální (664 tis. €).

(127) Hlavnou položkou v rámci účtu **602 – tržby z predaja služieb** boli najmä výnosy z ubytovania denných študentov (21 237 tis. €), zo stravných lístkov študentov (5 387 tis. €), z ubytovania a stravovania iných fyzických osôb (1 283 tis. €).

(128) Hlavnými položkami v rámci účtu **649 – iné ostatné výnosy** boli výnosy zo školného **37 702 tis. €**. Z uvedenej sumy čiastku 6 487 tis. € tvorili výnosy za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia a súbežné štúdium, čiastku 16 028 tis. € výnosy od cudzincov a čiastku 18 543 tis. € tvorili výnosy zo školného za štúdium v externej forme štúdia. Ďalšími výnosmi v rámci 649 boli výnosy z poplatkov spojených so štúdiom (7 161 tis. €), výnosy z ďalšieho vzdelávania (4 212 tis. €), ďalej z poplatkov za prijímacie konanie (5 333 tis. €), za rigorózne konanie (849 tis. €), výnosy z darov (928 tis. €) a použitie výnosov budúcich období (5 102 tis. €).

(129) Hlavnými položkami v rámci účtu **691 – prevádzkové dotácie** boli bežné dotácie poskytnuté v roku 2011 verejným vysokým školám zo štátneho rozpočtu. Tieto dotácie boli vyššie ako je vykázaný objem výnosov, pretože do výnosov sa dostali len tie dotácie, ktoré neboli zúčtované ako výnosy budúcich období (napríklad na pokračujúce projekty).

Kapitálové výdavky

(130) V roku 2011 bola verejným vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva zo štátneho rozpočtu poskytnutá kapitálová dotácia v sume **10 027 275 €**. Z uvedenej sumy bola čiastka **9 957 275 €** poskytnutá v podprograme **077 11 – Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl**. Štruktúra poskytnutých finančných prostriedkov bola nasledovná:

1. na dokončenie rozostavaných stavieb a realizáciu nových stavieb verejných vysokých škôl	7 500 000 €
2. na výskumné projekty	2 457 275 €

(131) V oblasti vysokého školstva prechádza do nasledujúceho roka 15 rozostavaných stavieb, na celkové dokončenie ktorých je potrebných cca **130 mil. €**.

Časť III

3. Záver k správe

(132) Rok 2011 je možné z pohľadu vysokých škôl považovať za štandardný. Nedošlo k neočakávanému vývoju. Za pozitívne je možné hodnotiť nárast (minimálny) priemerného platu zamestnancov verejných vysokých škôl pri zachovaní vyrovnaného hospodárenia.

(133) V roku 2011 sa Slovensko prihlásilo do medzinárodného projektu „Hodnotenie výsledkov vysokoškolského štúdia (AHELO)“ v rámci OECD, ktorý zlepši informovanosť

o kvalite vysokých škôl. Doteraz neexistoval systém priameho hodnotenia kvality vzdelávacieho procesu na vysokých školách, ktorý by bol medzinárodne aplikovaný. **Samotné testovanie sa uskutočnilo v roku 2012.**

(134) Ministerstvo v roku 2011 rozšírilo dostupnosť informácií pre uchádzačov o vysokoškolské štúdium ako aj širokú verejnosť a sprístupnilo informačný portál o vysokých školách <http://vs.iedu.sk>, na ktorom sú zverejnené informácie o priemerných mzdách a nezamestnanosti absolventov jednotlivých vysokých škôl, aktivite vysokej školy v akademickej mobilite, či nákladoch na štúdium.

(135) Kým v roku 2010 došlo k prerušeniu Národného štipendijného programu, v roku 2011 sa ho podarilo obnoviť a podarilo sa záujem o program dostať na úroveň počtu žiadateľov, ktorý je porovnateľný s predchádzajúcim obdobím. Úroveň finančných prostriedkov vyčlenených na štipendiá a cestovné granty dosahuje približne 65,0 % stavu z predchádzajúcich rokov, resp. 990 tis. €.

(136) Celkový počet študentov na verejných vysokých školách postupne klesá od roku 2007 a v roku 2011 sa vrátil takmer na úroveň roku 2004, keď na verejných vysokých školách študovalo približne 168 tis. študentov. Pokles študentov je zapríčinený viacerými faktormi, pravdepodobne najväčší vplyv zohráva demografia, s tým súvisiace možnosti štúdia v okolitých štátoch s podobným demografickým vývojom a pod. Kým v regionálnom školstve sa diskutovalo o racionalizácii siete škôl a školských zariadení a následne sa k nej aj pristúpilo, v prípade vysokých škôl, kde organizačná štruktúra je súčasťou samosprávy verejných vysokých škôl, dochádza stále k zriaďovaniu nových fakúlt, či pracovísk, ktorých perspektíva je z tohto pohľadu diskutabilná. Z tohto pohľadu zaujímavovo pôsobí aj fakt, že kým na verejných vysokých školách počet študentov štandardne na bezplatnom štúdiu klesá, na súkromných vysokých školách s úhradou školného počet študujúcich má rastúci trend.

(137) Ak porovnáme štruktúru študentov¹⁴⁾ na verejných vysokých školách medzi rokmi 2004 a 2011 z pohľadu skupín študijných odborov, zistíme nasledujúce zmeny:

Skupina študijných odborov	Nominálna zmena 2011 – 2004	% zmena 2011 - 2004
4 - Poľnohospodársko-lesnícke vedy	-2840	-27,93%
2,3 - Technické vedy a náuky	-970	-2,24%
9 - Vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	-183	-10,57%
8 - Vedy a náuky o kultúre a umení	1211	30,72%
5 - Zdravotníctvo	2101	17,30%
1 - Prírodné vedy	2102	24,78%
6,7 - Spoločenské vedy a náuky	3477	3,93%
Celkom	4898	2,91%

(138) Pokles študentov verejných vysokých škôl je tak zaznamenaný vo vybraných študijných odboroch. V prípade, že zohľadníme vplyv súkromných vysokých škôl, preferencia štúdia v jednotlivých skupinách študijných odborov sa mení nasledovne:

¹⁴⁾ Ide o študentov všetkých troch stupňov, oboch foriem a bez zohľadnenia občianstva. Rok 2004 bol zvolený z dôvodu, že v tomto roku bol porovnateľný počet študentov ako je v roku 2011.

Skupina študijných odborov	Nominálna zmena 2011 – 2004	% zmena 2011 - 2004
4- Poľnohospodársko-lesnícke vedy	-2840	-27,93%
2,3 - Technické vedy a náuky	-890	-2,06%
8 - Vedy a náuky o kultúre a umení	1226	31,10%
1 - Prírodné vedy	2399	28,28%
9 - Vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	3008	173,67%
5 - Zdravotníctvo	4536	35,58%
6,7 - Spoločenské vedy a náuky	32894	36,01%
Celkom	40 333	23,50%

(139) Za zásadný problém v oblasti vysokého školstva, na ktorý sa pravidelne poukazuje, sú nízke výdavky na výskumnú činnosť a nestabilita nosnej grantovej schémy APVV, čo sa aj v roku 2011 prejavilo znížením dotácií z tohto zdroja v prípade verejných vysokých škôl o 38,1 % , čo je následkom nevyhlásenia všeobecných výziev v rokoch 2008 a 2009. Takýto systém financovania výskumných grantov vytvára riziko pre stabilitu akademického prostredia, jeho diferencovanosť a ohrozuje samotnú podstatu vysokoškolského vzdelávania vychádzajúceho z tvorivej činnosti vysokoškolského učiteľa.

(140) I keď zákon o vysokých školách predpokladá, že vysokým školám je poskytovaná aj dotácia na rozvoj na základe súťaže rozvojových projektov vysokých škôl, táto schéma už niekoľko rokov pre absentujúce finančné prostriedky nefunguje. Rovnako problematické je aj jej naviazanie na dlhodobý zámer ministerstva pre oblasť vysokých škôl, keďže ten v súčasnosti neexistuje. V roku 2012 bol predstavený zámer vypracovania aktualizácie koncepcie ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku, ktorá z časti zabezpečí opätovne systematický prístup vysokoškolskej politike. Aj s ohľadom na vývoj v oblasti súkromných vysokých škôl, ktoré na rozdiel od stabilných verejných vysokých škôl z hľadiska počtu študentov rastú, bude potrebné sa zamerať aj na otázku úloh a postavenia jednotlivých typov vysokých škôl vo vzdelávacom systéme.

(141) Kým v roku 2011 bola podstatná časť kapacít ministerstva v oblasti vysokého školstva zameraná na tvorbu novely zákona o vysokých školách, ktorého legislatívny proces bol predčasne zastavený, stále naliehavším sa stáva problém revízie sústavy študijných odborov a inovácie kritérií upravujúcich činnosť Akreditačnej komisie, najmä pre skutočnosť, že počas komplexných akreditácií činností vysokých škôl boli zistené viaceré problematické oblasti, keďže ak nedôjde k legislatívnej zmene, prvé vysoké školy budú opätovne v komplexnej akreditácii ich činností už v roku 2013. Rovnako viaceré prístupy/podmienky akreditácie hlavne študijných programov sú v súčasnosti považované za prekonané.